

Drets civils avortats

El debat polític actual es focalitza en tres eixos de discussió: l'eix nacional, l'eix social i l'eix civil. La intensitat del debat nacional eclipsa, massa sovint, la importància quotidiana i el rerefons ideològic de les qüestions directament relacionades amb els drets socials que han de garantir l'estat del benestar i els drets civils propis d'un estat de dret. Les retallades que hi ha darrere del que els governs, espanyol i català, presenten com a inevitables ajustos pressupostaris en l'actual context de crisi tenen un efecte directe sobre la garantia d'accés universal a la salut i a l'educació. Les reformes legislatives que es proposen en aquest mateix context de crisi tenen un efecte directe sobre les llibertats personals i de pensament. En aquest segon cas, les reformes legislatives poden esdevenir drets civils avortats.

Actualment, el govern espanyol té sobre la taula dues reformes legislatives que afecten directament els drets civils: la reforma de la llei orgànica de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs, i els aspectes religiosos de la Lomce (llei orgànica per la millora de la qualitat educativa). Ambdues propostes legislatives introdueixen canvis substancials en la legislació vigent, que es va aprovar durant l'anterior govern del PSOE, encapçalat per Rodríguez Zapatero. Malgrat la sorpresa inevitable de les veus contràries, els canvis que introdueixen les reformes de l'actual govern central no fan sinó recollir les principals crítiques que en el seu moment va formular el PP al costat de l'Església.

Les reformes de les lleis de l'avortament i de l'educació només recullen les crítiques formulades en el seu dia pel PP i l'Església

En matèria de salut sexual, el govern Zapatero va introduir la llibertat d'avortament durant les primeres 14 setmanes d'embaràs a totes les dones més grans de 16 anys. Una decisió que va despertar l'enuig i el rebuig de les organitzacions pro vida, les mateixes organitzacions que aproven amb satisfacció la proposta de reforma del ministre de Justícia, Gallardón. Partint del raonament que el fetus és persona, la reforma de la llei redueix dràsticament els supòsits d'avortament i imposa a la majoria les creences religioses d'una minoria. En matèria d'educació, el procés d'elaboració de la LOE (llei orgànica d'educació, 2006) va obrir una polèmica amb els sectors més conservadors de la societat contraris a la introducció de l'assignatura d'educació per la ciutadania i a la pèrdua d'importàn-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

cia de l'assignatura de religió. Recordar aquests antecedents resta sorpresa al contingut de la Lomce, que proposa la desaparició d'educació per la ciutadania i atorga l'estatus de matèria obligatòria a l'assignatura de religió.

Els canvis de govern acostumen a portar reformes legislatives en matèria de drets civils perquè permeten actuacions de caràcter marcadament ideològic a *baix cost* en termes econòmics i electorals. La posició del PSOE i el PP davant el paper de la religió a l'escola o l'avortament és sobradament coneguda per tots els seus votants. A diferència d'altres aspectes, en aquest sentit no enganyen a ningú.

Un dels problemes del debat polític actual és que l'excés de protagonisme de l'eix nacional introdueix, amb la complicitat del context

de crisi, una pretesa neutralitat ideològica en l'eix social i civil. Els posicionaments de la consellera d'Ensenyament, Rigau, en són un exemple. Ferma contra la Lomce pel que suposa d'atac al sistema d'immersió lingüística, la setmana passada va prendre dues decisions que conviden a pensar que alguns aspectes de la llei Wert (importància de les escoles concertades i la religió) estan en sintonia amb la seva ideologia: el tancament de línies de P-3 a escoles públiques on la demanda en justificava l'existència i l'abstenció davant la moció presentada al Parlament de Catalunya contra la reforma de la llei d'avortament.

El sociòleg T.H. Marshall, en la seva obra de referència *Ciudadanía y clase social*, analitza el desenvolupament dels drets de ciutadania en tres fases: durant el segle XVII s'obtenen els drets civils relacionats amb les llibertats personals d'expressió, pensament i religió, propietat i tracte legal. Durant el segle XIX s'assoleixen els drets polítics relacionats amb el dret a vot i la participació política. Finalment, al segle XX, es garanteixen els drets socials que asseguren un mínim de seguretat econòmica i social amb l'accés universal a l'educació, la salut i les pensions. Més de quatre segles per consolidar uns drets de ciutadania que amb l'excusa de la crisi econòmica es poden desconstruir amb quatre anys de govern. Així doncs, al govern Rajoy només li queda, per complir amb la seva contrareforma conservadora, revisar la llei més emblemàtica del govern Zapatero: la legalització dels matrimonis homosexuals.

L'excés de protagonisme de l'eix nacional introdueix una pretesa neutralitat ideològica a l'eix social i al civil

LAMARTARILE